

**ZAMONAVIY KLINIK
LABORATOR TASHXISI
DOLZARB MUAMMOLARI**
xalqaro ilmiy-amaliy
anjuman

27 dekabr 2022 yil

O'zbekiston Respublikasi Sog'Liqli saqlash vazirligi

www.ssv.uz

Toshkent tibbiyot akademiyasi

www.tma.uz

POSTKOVID SINDROMIDA HOMILADORLARDA LEYKOTSITLAR NAZORATI

Zaynutdinova D.L.
Toshkent tibbiyot akademiyasi

Dunyo bo'ylab homilador ayollarda 2021-yil Covid - 19 dan kasallanish 3500000 va o'lim soni 12300 ni tashkil etdi (worldometer.info). Homilador ayol sog'ligi nafaqat O'zbekiston, balki umumjahon mamlakatlarining tibbiy va ijtimoiy ahamiyatga ega bo'lgan dolzarb masalalaridan biri hisoblanadi. Chunki bu nafaqat onada, shu bilan birga bolada ham turli kasalliklar, og'ir asoratlar hamda nogironlik sonining ko'payishiga olib keladi. Xitoyning mustaqil biologlari SARS-CoV-2 eritrotsitlardagi gemoglobinga xujum qilishini xabar qilishdi. Moskva, 17-aprel –RIA News ma'lumotlariga ko'ra to'qimalarning kislorodga ochligini keltirib chiqaradigan Covid-19 gemoglobindan temirni “yulib oladi” degan faraz, bioinformatika olimlari shu paytgacha faqat kompyuter modellari asosida tasdiqlangan. Olimlar tomonidan bu yangi shtammdagi virus turi o'pkadan tashqari umumiy qon tarkibidagi gemoglobin va eritrotsitlarga ko'rsatkichlariga ham ta'sir o'tkazishi aniqlandi. Rus ommaviy axborot vositalari Covid-19 pnevmoniyaga emas, balki leykozga olib keladi degan fikrni ilgari surishgan.

Metodlar. Tadqiqot uchun klinik material 2021-yil davomida Toshkent tibbiyot akademiyasi ko'p tarmoqli klinikasining homilador ayollar patologiyasi bo'limida postkovid sindromi bilan davolangan 26 nafar homilador ayollar kasallik tarixidagi umumiy qon tahlili ma'lumotlaridan olindi. Bemorlarning yoshi 19-39 yosh, o'rtacha yosh ko'rsatkichi $26,59 \pm 1,62$ ni tashkil etdi. Umumiy qon tahlilidagi leykotsitlar umumiy miqdori o'rganildi.

Natijalar. Homilador ayollar homilaning rivojlanish bosqichiga ko'ra 3 guruhga ajratildi. I guruh ya'ni homiladorlikning 1 – uch hoyligi 8 ta bemorda, II guruh ya'ni homiladorlikning 2 – uch oyligi 12 ta bemordava III guruh ya'ni homiladorlikning 3 – uch oyligi 6 ta bemorlarda qayd e'tildi.

Leykotsit umumiy soni $9,0 - 15,0 \cdot 10^9$ /g l gacha bo'lgan bemorlar soni – 18 ta (69,23%), $9,0 - 4 \cdot 10^9$ /g l gacha bo'lgan bemorlar soni – 8 ta (30,77%) ekanligi aniqlandi.

Xulosa. Xulosa qilib shuni aytish mumkinki, Covid-19 og'ir darajada o'tkazgan homiladorlarda II guruh ya'ni homiladorlikning 2 - uch oyligidagi bemorlar eng katta qismni tashkil etdi. Turli bosqichlardagi homiladorlarda postkovid sindromida leykotsitlar umumiy soniga ko'ra $9,0 - 15,0 \cdot 10^9$ /g l gacha bo'lgan bemorlar 69,23% ni tashkil etdi.

Adabiyotlar.

1. Бабаджанова Ш.А., Курбонова З.Ч., Муминов О.А. Частота тромбоземболических осложнений у больных с коронавирусной инфекцией // Назарий ва клиник тиббиёт. – 2021. - №5. – С. 146-149.

2. Бабаджанова Ш.А., Курбонова З.Ч., Мадрахимов А.Л. и др. Диагностика геморрагического синдрома у беременных // Актуальные научные исследования в современном мире. - 2017. - №2-3 (22). - С. 55-60.

3. Курбонова З.Ч., Бабаджанова Ш.А. Диагностика и лечение приобретенной тромбоцитопатии: методические рекомендации. – Ташкент, 2018. – 21 с.

4. Курбонова З. Ч., Бабаджанова Ш.А. Коронавирус инфекциясида гемостаз патологиясини лаборатор ташхислаш ва даволаш: услубий тавсиянома. Тошкент, 2022. – 20 с.

5. Курбонова ЗЧ, Бабаджанова ША, Муминов ОА. Лабораторный мониторинг патологии коагуляционного гемостаза у больных COVID-19 // Назарий ва клиник тиббиёт. – 2021. – С. 149-151.

6. Курбонова ЗЧ, Муминов ОА. COVID-19 этиологияси ва патогенези тўғрисидаги замонавий талқин // Назарий ва клиник тиббиёт. – 2022. - №5. – С. 84-86.

7. Kurbonova Z.Ch., Xo'shboqova G.O', Alimova U.O. Covid-19 bo'lgan bemorlarda qon korsatkichlari // Toshkent tibbiyot akademiyasi axborotnomasi. - 2021. - №1. – С. 31-34.

HOMILADORLARDA GEMOGLOBIN, ERITROTSIT VA RANG KO'RSATKICHLARINI ANIQLASH AHAMIYATI

Zaynutdinova D.L., Xurramova D.I.

Toshkent Tibbiyot Akademiyasi

Gematologik diagnostika usullari an'anaviy tarzda eng keng tarqalgan tekshirishlardir. Hozirgi vaqtda ko'plab klinik diagnostik laboratoriyalarida qon hujayralarini hisoblash va tahlil qilish uchun murakkablik darajalari turlicha bo'lgan gematologik analizatorlar ishlatiladi [5]. Sitologik tekshiruvlar gematologik kasalliklar diagnostikasida muhim ahamiyatga ega. Ularni amalga oshirish klinik diagnostik laboratoriyalarda va maxsus gematologiya laboratoriyalarida amalga oshiriladi [1, 3]. Gematologik usullar bilan diagnostika qilingan kasalliklarning eng muhimlari anemiyalar, gemotopoietik to'qima o'smalari hisoblanadi. Gematologik testlar organizmning ko'pgina kasalliklarida javobini baholash, kasallik og'irligini va ularning davolash samaradorligini aniqlash uchun ishlatiladi [6].

Qon - murakkab suyuqlik bo'lib, plazma va qon shaklli elementlaridan iborat: eritrositlar-qizil qon hujayralari, leykotsitlar-oq qon hujayralari va trombotsitlar-qon plastinkalari [4].

Homilador ayol sog'ligi nafaqat O'zbekiston, balki umumjahon mamlakatlarining tibbiy va ijtimoiy ahamiyatga ega bo'gan dolzarb masalalaridan biri hisoblanadi. Chunki bu nafaqat onada, shu bilan birga bolada ham turli kasalliklar, og'ir asoratlar hamda nogironlik sonining ko'payishiga olib keladi. Vaqtda qilingan qon tahlillari, uning to'g'ri interpretatsiyasi nafaqat diagnostikada balki, aniq diagnoz qo'yishda, davo muolajalarini qay tarzda boshlash, qanday tartibda davom ettirishda juda katta yordam beradi. Barcha kasalliklarni aniqlashda umumiy qon tahlili – laborator diagnostikaning eng keng tarqalgan va qonning